

Analyse Onderzoek Legesverhogingen Evenementen Utrecht

Inleiding

De Vereniging Evenementen Utrecht heeft, naar aanleiding van het commissiedebat over de aangekondigde verhoging van de leges, een onderzoek uitgevoerd onder evenementenorganisatoren in Utrecht. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de gevolgen van de voorgenomen verhogingen op het culturele en sportieve landschap van de stad.

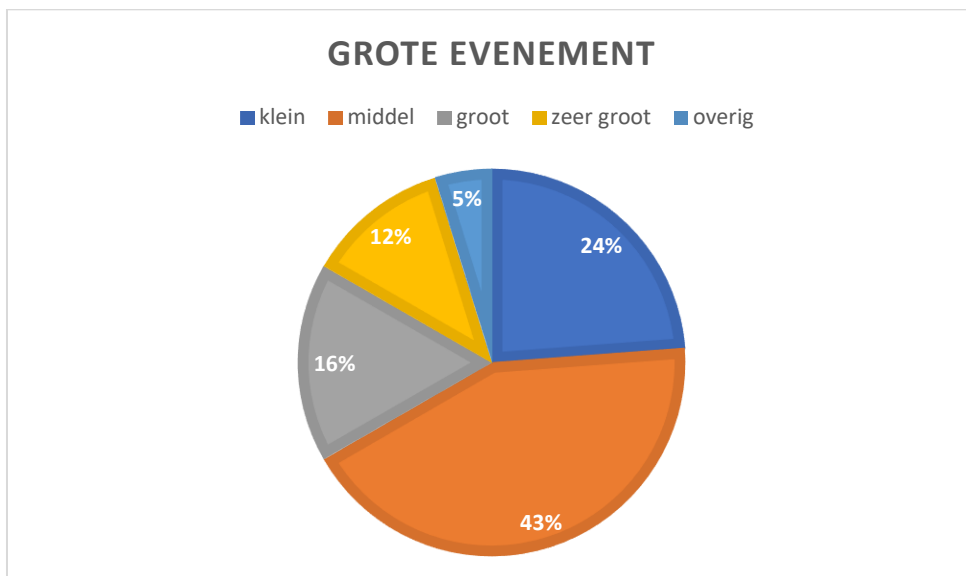
De vragenlijst is toegankelijk via: <https://forms.gle/t7tPGTDUBdMbUWAX8>

Organisatoren is gevraagd naar het type evenement, de toegangsprijzen en het formaat van hun evenement. Vervolgens zijn de legesbedragen gepresenteerd zoals voorgesteld in de scenario's B en C voor 2025 en 2027. Daarna is gevraagd welke concrete gevolgen deze verhogingen voor hen hebben. Ook is gevraagd of zij onder deze omstandigheden nog bereid zijn om nieuwe evenementen te organiseren in Utrecht.

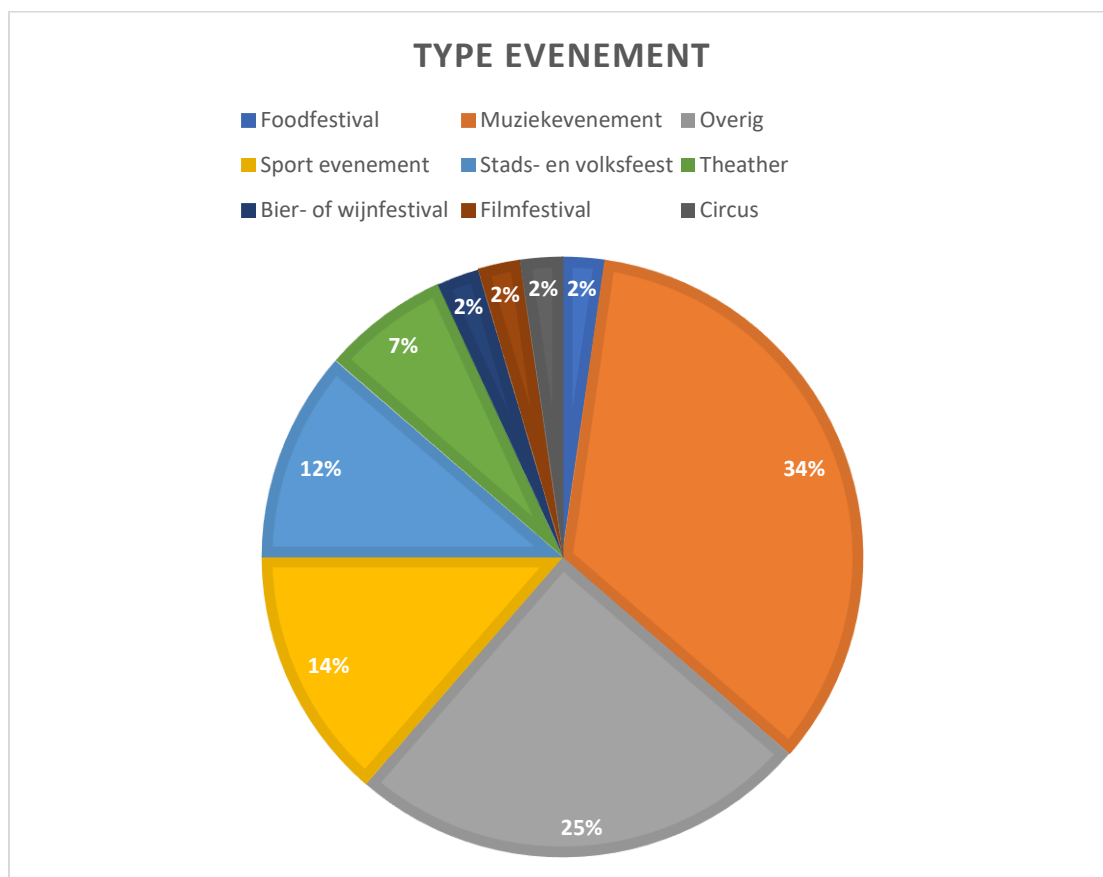
Tot slot is gevraagd of ze nog iets kwijt wouden, enkele hartenkreten van respondenten zijn opgenomen aan het einde van dit stuk.

Respondenten

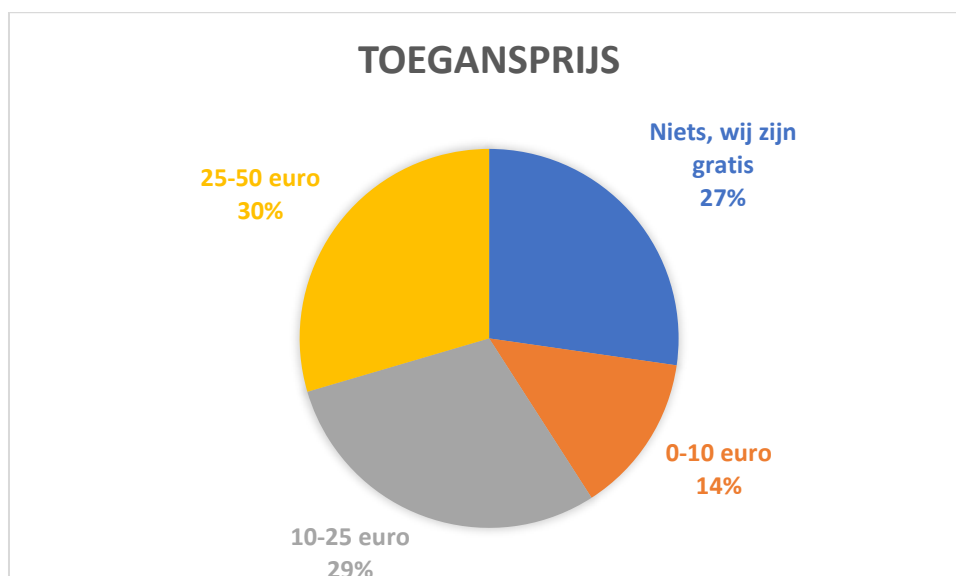
In totaal hebben 44 evenementen gereageerd, afkomstig van 30 verschillende organisatoren. De respons omvat zowel kleine als grote evenementen, met naar verhouding een relatief lagere vertegenwoordiging van kleinschalige initiatieven. Bijna de helft van de grote en zeer grote evenementen heeft gereageerd, waaronder stads- en volksfeesten, maar ook commerciële evenementen zonder subsidierelatie met de gemeente.

De soorten evenementen zijn divers: muziek, sport, theater, circus, foodtruckfestivals, bier- en wijnfestivals, buurtcampings en wijkfeesten zijn vertegenwoordigd.

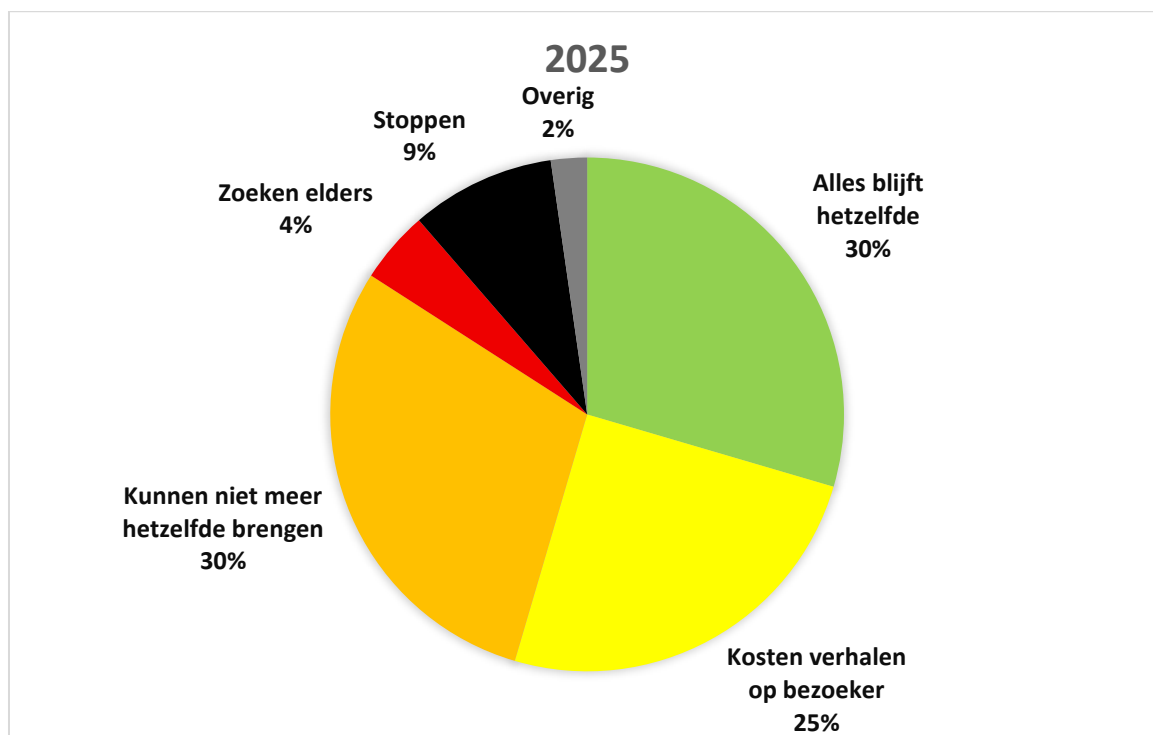
Ruim 25% van de evenementen is gratis toegankelijk. Bij 70% bedraagt de entree minder dan €25. Geen enkel evenement rekent meer dan €50 voor het goedkoopste toegangsbewijs.

Gevolgen in 2025: Eerste klap

De verhogingen hebben al in 2025 merkbare gevolgen:

- Voor 30% van de evenementen verandert er weinig; dit betreft vooral kleinere evenementen waarvoor de stijging beperkt blijft.
- 25% van de organisatoren geeft aan de stijging direct door te berekenen aan bezoekers – opvallend genoeg betreft dit ook middelgrote evenementen. Dit toont aan dat er weinig financiële rek meer is in de sector.
- 30% van de evenementen kan niet meer hetzelfde programma bieden als in voorgaande jaren; dit betreft met name gratis of zeer betaalbare evenementen.
- Slechts 4% is actief op zoek naar een andere gemeente, en 9% vreest te moeten stoppen.

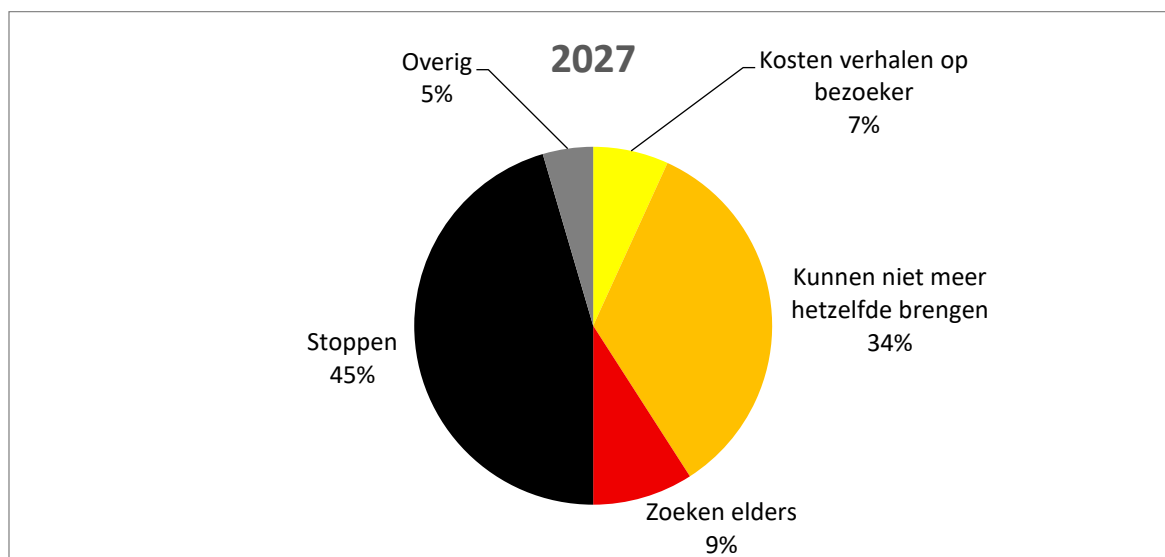

Hoewel het aantal evenementen op het eerste gezicht niet sterk afneemt, wordt de impact al voelbaar via hogere prijzen en een uitgekleed programma.

Gevolgen in 2027: Exodus dreigt

In 2027 worden de effecten ingrijpender:

- 45% van de evenementen verwacht de stad te verlaten.
- 9% is actief op zoek naar alternatieve locaties.
- 34% kan het aanbod niet handhaven, en 7% verhoogt opnieuw de prijzen.
- Geen enkel evenement blijft qua kosten op het niveau van 2024.

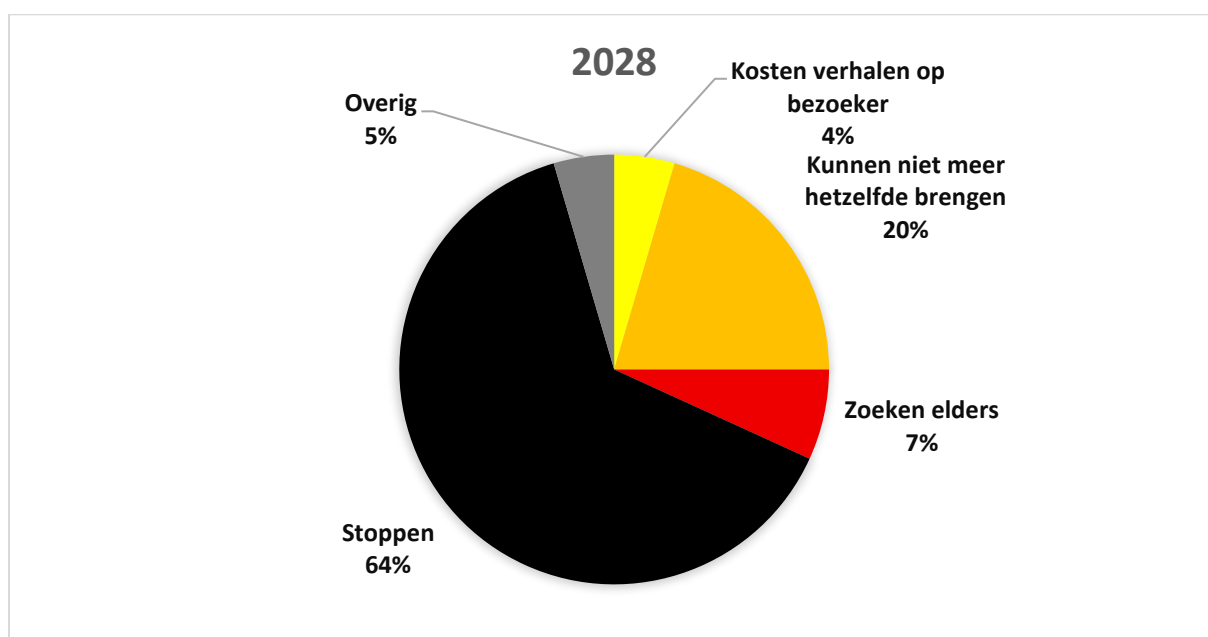

Het gaat niet om één categorie of soort evenement. Het Bevrijdingsfestival Utrecht heeft al aangegeven uit te wijken. De Sinterklaasintocht is gestopt vanwege de kosten. Ketikoti en de Sint Maarten Parade kunnen niet in de huidige vorm blijven bestaan.

Ook sportinitiatieven als King/Queen of the Court', eredivisie Beachvolleybal, de SingelSwim en Tour d'Utrecht verdwijnen of kunnen niet in de huidige vorm doorgaan. Festivals als Central Park, Soenda, STRAND en Lief zoeken actief naar andere gemeenten en verhogen ondertussen hun entreprijzen, waardoor ze minder toegankelijk worden.

Vooruitblik 2028: Verdere verschraling

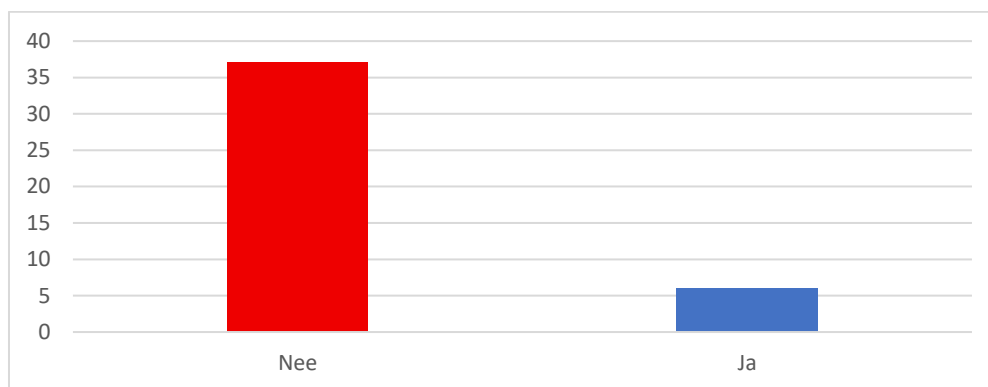
Bij een verdere stijging in 2028 geeft een grote meerderheid aan definitief te stoppen of te vertrekken. Als er niets veranderd is het denkbaar dat 75% van de evenementen verdwijnt.

Wat resteert zijn vooral kleine en middelgrote evenementen – al wordt gevreesd dat ook deze zullen verdwijnen zodra zij de stijgende kosten moeten dragen die nu nog door de grote evenementen worden opgevangen.

Nieuwe initiatieven? Nauwelijks.

De bereidheid om nieuwe evenementen te organiseren in Utrecht is zeer laag. Slechts zes organisatoren overwegen dit, vooral uit idealisme of met de verwachting dat subsidies het verschil compenseren. Zelfs deze groep uit twijfels over de haalbaarheid: *“De verhoging komt bovenop een stapel andere lastenverzwaringen.”*

Verschillen tussen type evenementen

- **Groot vs. klein:** Grote en zeer grote evenementen worden het hardst geraakt. Geen van de dertien respondenten in deze categorie acht de situatie houdbaar zonder extra steun. Maar ook de kleinere evenementen ontspringen de dans niet en zullen verdwijnen of duurder worden.
- **Betaald vs. gratis:** Gratis evenementen kunnen kosten niet doorberekenen, maar ook bij betaalde evenementen is de rek eruit. Het verschil zit vooral in het formaat, niet in de prijsstelling.

Leges als aandeel van de kosten

Organisatoren gaven een schatting van het aandeel van de leges in hun totale begroting voor 2027:

- Bij grote evenementen bedraagt dit gemiddeld 20%, met uitschieters tot 80%.
- Gemiddeld over alle evenementen: 16%.

Let op: dit betreft alleen de leges voor evenementenvergunningen. Daarbovenop komen vaak omgevingsvergunningen, tapontheffingen en legeskosten voor geluid.

Conclusie

De voorgenumen kostendekkende leges brengen het Utrechtse evenementenlandschap ernstig in gevaar. Al in 2025 voelen bezoekers de gevolgen, en in 2027 dreigt het vertrek van ruim de helft van de evenementen. In 2028 kan dit oplopen tot driekwart.

De pijn treft het hele spectrum: groot, klein, gratis, betaald. Concurrentie van nabijgelegen gemeenten met lagere tarieven maakt Utrecht minder aantrekkelijk als evenementenstad. De verwachte kostenontwikkeling onderschat waarschijnlijk zelfs nog de werkelijke impact: zodra grote festivals vertrekken, dreigt ook voor kleinere initiatieven een nieuwe kostengolf.

Eenmaal vertrokken zullen deze evenementen ook niet snel terugkeren.

Utrecht dreigt zijn rijke evenementenaanbod te verliezen. Niet vanwege dalende interesse, maar vanwege stijgende tarieven.

Hartekreten

Magic Circus:

Zouden graag in Utrecht blijven. De afgelopen jaren hebben we goede relaties opgebouwd in de wijken met vaste gasten. Maar het zijn niet alleen de leges die een gevaar voor de toekomst vormen. We zien een toenemende stroefheid in het ambtenarenapparaat. Iets wat overigens ook in andere gemeenten speelt. Personeelsgebrek bij gemeenten speelt hierbij een grote rol, plus de neiging om steeds meer (ondeskundige) lieden hun plasje te laten doen over een vergunningaanvraag. Hierdoor neemt de inefficiëntie en de stroperigheid toe. Dit speelt ook in andere grote steden als Amsterdam en Rotterdam. Voorstellingen in middelgrote gemeenten worden langzamerhand een verademing op organisatorisch gebied.

Utrecht Marketing:

De keuzes die in de afgelopen jaren zijn gemaakt hebben het steeds lastiger gemaakt om evenementen te organiseren. Niet alleen de verhoging van leges, maar ook het plaatsen van bankjes op bijv. de Neude die niet weg kunnen, de ingewikkelde plasticregels, de locatieprofielen, de 'nadere regel' die het onmogelijk maakt een interdisciplinair evenement te organiseren waarbij je wel een hogere dB limiet krijgt. Evenementen, groot en klein, zijn belangrijk voor een stad. Ze verbeteren de sfeer, leefbaarheid en sociale cohesie! Op deze manier jaag je initiatieven weg! Over een aantal jaar zal de raad wellicht denken: waarom hebben wij niet al die leuke evenementen, maar stad X/Y/Z wel??? Omdat dit beleid de zin om iets te organiseren totaal om zeep helpt.

Bevrijdingsfestival Utrecht:

Deze kostenstijgingen zijn voor ons als gratis festival niet op te brengen. In vergelijking met de andere Bevrijdingsfestivals komen ze ook nergens anders voor.

Sint Maarten Parade:

Wij organiseren activiteiten in meerdere soorten en maten die onze maatschappelijke doelstelling dichterbij brengen. Daar blijven we naar op zoek, ook bij de pan uitrijzende leges, maar dat zullen dan geen grootschalige, verbindende evenementen in de publieke ruimte zijn [zoals de Sint Maarten Parade]. Daarmee verliezen we aan uitstraling en effectiviteit.

Catharina Dansparades:

Wij zijn afhankelijk van subsidie en donaties, dat is sowieso al spannend in deze tijd, dus die verhoging van de leges maakt het voor ons extra spannend!

De Buurtcamping:

Wij organiseren vrijwillig, laagdrempelige buurt evenementen om de buurt samen te brengen, vereenzaming tegen te gaan en mensen met minder besteedbaar inkomen, vakantie in eigen park te geven. De huidige vergunningskosten zijn al niet in verhouding met de subsidie die de Gemeente verstrekt. Tel daarbij de extra kosten zoals afvalverwerking etc bij op, en we zijn onze complete gegunde subsidie direct weer aan de gemeente zelf kwijt. Het doel van de subsidie is om bij te dragen aan positieve verandering. Hoe kunnen we dat nou doen als de Gemeente de eerste in de rij is om al dit geld weer zelf te innen? Hoe kunnen we nou ons stadsie mooier, veiliger en socialer maken als sociaal-maatschappelijke initiatieven zonder winstoogmerk, bij stap 0 al door hun eigen Gemeente onderuit worden gehaald met absurd hoge vergunningskosten?

Soenda:

Dit is absoluut niet houdbaar!

Zomerstadion:

Leges kosten moeten laag blijven omdat een event de stad ook heel veel oplevert qua mediawaarde, zichtbaarheid, bestedingen in een stad door onze events etc. Bij 30k subsidie voor een sportevent en die gaat direct terug voor leges, dat is onrealistisch. Kijk gewoon naar wat andere steden doen en hou alles reëel. Events brengen de stad Utrecht ook heel veel, neem die ROI ook mee in evt berekeningen en hang een waarde aan het component geluk en woonplezier in Utrecht. Dit komt mede door de gave events die wij voor de Utrechters organiseren

De Dag van het Wilhelminapark:

Een kleinschalig, gratis buurtfeest dat volledig door vrijwilligers wordt georganiseerd – dreigt door de forse verhoging van de legeskosten te verdwijnen. Dit evenement is gericht op het versterken van de sociale cohesie in de wijk, voor jong en oud, en vormt een belangrijk moment van verbinding voor buurtbewoners.

Door het ontbreken van uitwijkmogelijkheden naar andere locaties en de stijgende kosten, wordt het voor ons als vrijwilligersorganisatie onmogelijk om dit initiatief voort te zetten. Daarmee ontmoedigt de gemeente niet alleen het organiseren van laagdrempelige, maatschappelijke evenementen, maar zet zij ook de bijl aan de wortel van burgerinitiatieven die bijdragen aan een leefbare en verbonden stad.

Wij roepen de gemeente op om haar beleid te heroverwegen en ruimte te blijven bieden aan buurtinitiatieven die van grote waarde zijn voor het sociale fundament van ons Utrecht.

Greep uit de anonieme reacties:

Theatermaken op locatie / in de openbare ruimte wordt hiermee onbetaalbaar gemaakt.

Verhoging leges komt bovenop een hele berg andere lastenverzwaringen voor evenementen/festivals; als de waarde van festivals voor de stad meer wordt erkend, zijn hogere leges niet op hun plaats

Het is lastig te zeggen wat voor invloed de verhoging van de leges zal hebben op de toekomst onze evenementen. Wel is het zo dat het in de huidige omstandigheden al lastig genoeg is om rond te komen. Als onze evenementen niet zullen groeien en meer omzet zullen genereren, zal het binnen enkele jaren erg lastig worden om in deze vorm te blijven bestaan.